

TRGOVSKI LIS

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Sredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 30. maja 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 62.

J. Zdravec:

Peta: Ne ubijaj!

Nad slovensko mlinsko industrijo prihaja udarec za udarcem.

Tarifnim krivičnostim sledila je naredba v službenem listu dir. drž. žel. št. 20, ki nam naravnost onemogoča dobavo žita iz Bačke in Vojvodine.

Naredba odreja tehtanje rinfusa pošiljk na tirni mostni tehnični ter vključuje dosedanja prakso, po kateri se je žito tehtalo na decimalni tehnični ter šele potem, to je po vsakem posameznem tehtanju 10 ali 15 vreč, razsulo v vagon.

Železnica je jamčila za ugotovljeno težo minus 1% in prejemnik je lahko v namembni postaji težo na decimalni tehnični ugotovil.

Kak nonsens je ta naredba, predstavljamo si lahko, če se praktično zamislimo v stališče mlinov, ki leže izven Bačke in Vojvodine.

Takim mlinom je ob sedanjih razmerah nemogoče dostavljati vreče v imenovane žitorodne kraje, ker bi to trajalo po več tednov in ker bi to bilo v zvezi z rizikom izgube več vreč in variranja cen ter tudi ne bi odgovarjalo interesom prodajalcev, ki streme za tem, da se čimprej z ekspedicijo blaga razvežejo svoje obveznosti in da dobé denar.

Izključeno je tudi, da bi prodajalec žita recimo v Bački, kjer ni v okolici 30—40 km tirnih tehnic, bil zadovoljen s pogojem tehtanja žita na tirni tehnični, ki leži izven njegove domače postaje, ki je nezanesljiva in vsled naravno pomanjkljive občutnosti neprimerna za tehtanje blaga visoke nabavne vrednosti.

Kaj naj stori slovenski mlinar, recimo v Framu v svrhu kontrole ob prejemu blaga? Ali ga naj na svoje stroške pošlje v Maribor (40 km) in nazaj, kako naj intervenira pri tehtanju, ko je vendar prepričan, kako površno se pogostoma to tehtanje vrši?

Zito ni ne slama ne staro železo, ki prenaša vsled svoje nizke vrednosti tehtanje na tirnih tehnicah.

Se danes imam v rokah odredbo predvojne južne železnice, ki je prepovedala tehtanje žita na mostnih tehnicah, sklicuje se, da tako tehtanje ne odgovarja opravičenim interesom oddajnika in namembnika z ozirom na odgovornost, ki jo dolguje železnica strankam.

Po uvodoma citirani novi naredbi nima odslej dobavitelj kontrole nad tehtanjem svojega blaga, ker nima ingerence (§ 58) na določitev postaje za tehtanje. S tem se odjemlje oddajniku pravo interesa do svojega blaga, izpostavlja se ga brezkontrolnemu riziku glede njemu nezane tehtalne postaje, onemogoča se mu kontrola ob tehtanju in kar gotovo ni danes ob tesnosti denarnih sredstev najmanj važno, onemogoča odnosno zavlačuje se oddajniku obračun s kupcem.

Tariranje voza dopušča železnica v smislu te drakonične odredbe le, če to dovoljujejo »prometne prilike«.

Mi trgovci dobro poznamo ta izraz in vemo, kaj pomeni tako razlaganje!

Tara voza se močno spreminja v škodo ali v korist strank po vremenjskih razmerah.

Vozovi, ki niso bili že več let tehtani, se vsuše in postanejo ložji, s snegom in dežem premočeni vozovi so težji. Na tara-težo vpliva tudi čistost železnih delov, zlasti osi in koles.

Če bi pri tej naredbi ostalo, moralo bi se odrediti v vsakem posameznem slučaju natančno tehtanje voza, ker gotovo ni vseeno, če tehta voz 100 ali 200 kg več ali manj.

To je nemogoče glede voz in postaj, ki ne razpolagajo z mostno tehnicco, ker je v pravnem oziru tudi dobavitelj interesiran na teži voza in ne more se mu odreči pravice, da prisostvuje tehtanju.

Manipulacije tehtanja pa razen tega zavzamejo po eno ali dve uri časa, tako da je bodisi dobavitelj ali naslovnik oviran pri nakladanju odnosno razkladanju blaga in oškodovan na predpisanem itak kratko odmerjenem roku.

Krivda primanjkljajev, ki se želi prevaliti s tem v škodo strank, leži edinole v dejstvu, katerega je končno tudi državna direkcija železnice izprevidela, to je v površnosti pri nakladanju ter v slabem stanju vagonov, v posameznih slučajih pa tudi v nezanesljivosti železniškega osebja samega.

Če bodo dobri vagoni, če se bo pazilo pri napravi stenskih desk in pri zapiranju vrat, če se bo posvečala pozornost pri tehtanju nad nezanesljivimi, s tem poslom pooblaščenimi funkcionarji, ne bo več primanjkljajev in reklamacij.

Zakaj ni primanjkljajev in pritožb pri dobavah ameriškega blaga iz Be-

netk, Genua in Trsta, takih pritožb ni pri dobavi ogrskega žita, ker je to blago v redu tehtano in v redu naloženo. (Stenska oprema s papirjem preoblečena in proti iztekanju med potjo solidno zavarovana.)

Pri nas pa še vedno vladata nered in površnost, s katerim pa še sedaj povrh z imenovano naredbo na tirnih tehnicah odpirajo vrata na stežaj.

Tehtanje na tirnih tehnicah je v praksi nemogoče in bo imelo kot posledico krajo, izmikanje iz odgovornosti, površnost in vse one demoralizujoče lastnosti, ki jih železnica pospešuje z odklanjanjem odgovornosti, z izdajo te in sličnih naredb.

Kompetentne faktorje, predvsem Zvezo industrijcev, Zvezo mlinov in Trgovsko obrtno zbornico prosimo, naj poskrbe, da se vendar enkrat neha z ubijanjem mlinske obrti in industrije v Sloveniji, naj izposlušajo, da se ta neznosna otežkočenja ukinejo in naj ne pripusté, da se naši stari slovenski industriji jemljejo zadnje trohice eksistenčne možnosti!

Reorganizacija urada za pospeševanje obrti.

(Referat tajnika g. dr. Ivana Plessa na plenarni seji Trgovske in obrtniške zbornice dne 6. maja 1925).

Živahna udeležba obrtništva na reformah obrtniškega zakona, zahteve, ki prihajajo iz vseh obrtniških vrst, da se pogoji za pridobitev obrtnih pravic poostrijo, da se uvede oblagatorna mojstrska preizkušnja in drugo, vse to so sicer nujne zahteve, ki jih narekuje sedanji položaj našega obrtništva, vendar pa bi se moralo smatrati program obrtniškega gibanja za nepopolen, ako bi se ga omejilo samo na legislativne načrte za bodočnost in bi se pri tem prezrlo to, kar leži najbližje, namreč neposredno tehnično in gospodarsko pospeševanje obrtnikov.

V težkem konkurenčnem boju, ki ga bide danes naše obrtništvo napram inozemskim fabrikatom in ki obeta postati še ostrejši s sklenitvijo trgovsko-političnih pogodb z našimi sosedmi, zlasti z Avstrijo in Italijo, na podlagi katerih bo dana inozemskim obrtnikom pravica izvrševanja obrtov tudi pri nas, bo moglo naše obrtništvo uspevati samo z visoko kvalificiranim

delom in pri najekonomičnejšem izrabljanju sirovin. Vsi še tako dobro formulirani zakoni ne bodo mogli v sedanjem boju pomagati obrtnikom, ako se ne bodo za to tekmo, za ta konkurenčni boj tudi praktično usposobili, ako ne bodo v svojih delavnica uporabljali one tehnične pripomočke, uvedli one delavne metode in procese, katerih se poslužuje inozemska konkurenca.

Predvsem je iskati tedaj izhoda iz današnjega položaja v izboljšanju obrtne tehnike in njeni prilagoditvi zahtevam časa. To pa se more doseči samo z globoko zasnovanim in sistematično organiziranim obrtnim pospeševanjem.

Ne da se tajiti, da se je na polju obrtnega pospeševanja storilo tudi pri nas že mnogo koristnega in ako mo trimo poročila o delovanju našega Urada za pospeševanje obrti, tedaj vidimo, da se je po zaslugi njenega vodstva, a predvsem po prizadevanju načelnika ministrstva trgovine in industrije gospoda dr. Rudolfa Marna, doseglo na polju obrtnega pospeševanja znatnih uspehov. Vendar pa ni mogel urad razviti one delavnosti, ni mogel izvrševati visokih svojih funkcij in doseči onih rezultatov, ki bi jih bilo pričakovati z ozirom na veliko večje in važnejše naloge, ki jih je dobil ta urad v novi državi, ko je njegov delokrog postal mnogo obširnejši nego je bil prej.

Pomanjkanje denarnih sredstev mnogokrat pa tudi birokratična uprava urada sta bili predvsem velika ovira, da se ni mogel urad v takem obsegu praktično udeleževati za strokovni napredek obrtništva in tehnično moderniziranje obratov, kakor bi bilo to želeto v interesu pospeševanja obrti in v zmislu nalog, ki jih bi moral izvrševati ta zavod v naši mladi državi.

Kot državna institucija je naš urad za pospeševanje obrti striktno vezan na odobreni proračun. Po tem proračunu je pa urad obsojen na vegetiranje in ne more z uspešnostjo slediti svojim važnim nalogam.

Urad je kot bivši Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem prejel že leta 1914 samo za prireditve tečajev 11.150 polnovrednih kron. Sedanja, na celo Slovenijo razširjeni urad pa je dobil v proračunskih zneskih leta 1921/22 in 1923/24 po 5.000 Din, v le-

LISTEK.

Dr. Metod Dolenc:

O denarnih krizah v preteklih in današnjih časih.

(Nadaljevanje.)

V tem bednem stanju je nastopil rešilec v osebi zveznega kancelarja dr. Ignacija Seipel-a. Ta mož se je z redko vztrajnostjo lotil problema rešitve denarne krize. Spoznal je dvojje: Prvič, da ne pojde brez pomoči tujega kapitala, ki pa mora priti, ker tuje države ne morejo brez lastne škode pustiti propasti Avstrije. Drugič, da treba ustaviti nadaljnje tiskanje bankovcev, ker drugače valuta ne more priti do ustaljenosti. 18. novembra 1922 je njegova vlada izdala ukaz, da se tiskanje bankovcev ustavi, vrednost krone je postala stalna — obstala je na 14.400 tem delu prvotne vrednosti. Nova Avstrijska banka je pričela poslovati 2. januarja 1923, morala pa je sprejeti v svoje breme vse obseg bankovcev, ki so bili tedaj v

obtoku. »Zveza narodov« je obljubila posojilo, če se postavi vse državno gospodarstvo pod kontrolo, kakor jo Zveza narodov narekuje. Ta pogoj se je izpolnil, mednarodno posojilo je bilo dano. Z zakonom z dne 21. decembra 1923 so že odredili izdajo kovanega denarja iz neplemenite kovine. Izdali so bakrenobronasti drobiž po 100 in 200 kron in pa — niklastobronaste novce po 1000 kron; dalje pa so uvedli še poseben, izrečno kot drobiž (Scheidemünze) označen srebrni denar po 10.000 kron; za katerega je tedajšnji minister dr. Kienböck izposloval ime »šiling«. Vse to naj bi pomenjalo pripravo — k novi valuti. Ali za enkrat je stvar nehala drugače, kot so si jo bili zakonodajalci zamislili: Srebro je v cenji poskočilo, srebrni drobiž po 10.000 kron je romal, ker je bil kovan s precejšnjo kovinsko vrednostjo, v žepe spekulativov s srebrom, in v poletju 1924 so že morali izdajanje šilingov sploh ustaviti. Skoro ravno eno leto za uvedbo šilingov, namreč dne 20. decembra 1924, pa je prišlo do »zakona

o računanju na šilinge«. Tu je zaukazano za vse državne organe, da morajo računati v šilingih in groših. (Da se dobi šilinge, je treba od kronske številke odbiti štiri ničle, groš pa je šilingov stotil del.) Sodišče, notariji, javni uradi morajo že od 1. januarja t. l. naprej voditi vse račune v šilingih in groših, državni budget pa mora biti od 30. junija tega leta dalje sestavljen v novih novcih. Kdaj naj se uvede novo računanje na splošno tudi za zasebnike, to naj odloči vladna naredba. (Doselej še ni bila izdana.) Kakšno kovinsko vrednost naj imajo šilingi, stoji v navedenem zakonu. Iz enega kilograma kovnega zlata, ki sestoji iz 900 delov čistega zlata in pa 100 delov bakra, mora se skovati 42.5088 komadov po 100 šilingov ali pa 170.0352 komadov po 25 šilingov. Kovati pa sme vsakdo, torej tudi zasebna banka ali oseba. Pristojbina za kovanje ne sme znašati nad 30% vrednosti. Pripomniti pa je, da nacionalna banka ni primorana zamenjati bankovce za zlati denar.

Glede privatnopravnih terjatev pravi že večkrat navedeni zakon z dne 20. decembra 1924, da se smejo vse na kronske zneske glaseče se obveznosti od dne 1. januarja 1925 dalje plačati po zakonito ustanovljenem razmerju 1 šiling = 10.000 kron. (Za nas bi mogli reči, da odgovarja po sedanjem stanju valute 1 šiling v našem denarju nekaj manj nego 10 dinarjev, 1 groš pa nekaj manj nego 10 par.) Ta zakon pa je tudi izrekel da ostanejo v veljavi vsi tisti zakoniti predpisi, ki so bili dotlej izdani glede valorizacije terjatev. V tem pogledu se moramo ozreti najprej po zakonu o rodbinskih upnikih z dne 23. septembra 1923.

Ta zakon je uredil vprašanje o potrebi zvišanja denarnih terjatev med bližnjimi sorodniki. Če je oče prepustil pred svetovno vojno svoje posestvo svojemu sinu, pa si je izgovoril za svoj »kot« poleg stanovanja in hrane še priboljšek v denarju, recimo, 100 kron mesečno, mu je ostajalo ne samo »za cigare«, ampak lahko je tudi še kakšen vinar spravil

tu 1924/25 pa borih 6.500 Din. Za knjižnico, podpore, publikacije, prirejanje razstav je dobival prejšnji zavod nad 2.000 polnovrednih kron, sedaj ni v ta namen na razpolago sploh nobene svote.

Celoletna svota odobrenega kredita za leto 1924/25 je znašala 175.060 dinarjev.

Od te svote odpade samo za plače uradniškega osebja, ki so — naj bo tu ugotovljeno — zelo skromno odmerjene na 131.560 Din za potne in selitvene stroške 12.000 Din za pisarniške in manipulativne stroške 5.000 Din za najemnino 18.000 Din za tečaje, razstave in predavanja 6.500 Din razni manjši stroški 2.000 Din skupaj 175.060 Din

Pod potne stroške, ki so določeni na 12.000 Din, spadajo vsi potni stroški potovalnih učiteljev urada, kakor tudi uradnega osebja. Ako se pomisli, da traja vsak tečaj izven Ljubljane do dva meseca in mora urad poleg običajnih potnin plačati učitelju tudi dnevno dijeto, je zgoraj omenjena postavka pač prenizko odmerjena, da bi mogla koristiti namenu. Ravno tako ni ministrstvo ugodilo drugim postavkam predloženega načrta, ampak je smatralo za potrebno, da je skoro vse postavke reduciralo na svote, ki nikakor niso v skladu s stvarnimi potrebami.

Ako bi hoteli proračun korigirati na vsaj najnujnejše potrebe urada, bi morali potne in selitvene stroške zvišati na 60.000 Din, pisarniške in manipulativne stroške na 58.362 Din, najemnino na 29.800 Din, postavko za tečaje, razstave in predavanja na 58 tisoč 800 dinarjev, določiti bi morali svoto za praktično-obrtno in naučne svrhe najmanj v iznosu 23.000 Din in svoto za razne male stroške 8.000 Din.

Vendar pa tudi te svote še daleč ne bi odgovarjale zahtevam te institucije, ki bi morala imeti vsaj toliko gmotnih sredstev na razpolago, da bi mogla slediti svojim visokim nalogam intenzivno in sistematično. Dasi moramo ponovno ugotavljati, da se je z razpoložljivimi sredstvi doseglo sorazmerno velike uspehe, je vendar pri primerjanju dosedanjega delovanja urada z obsegom in nalogami, ki jih je dobil ta urad po prevratu, razširitev in poglobitev obrtno-pospeševalnih akcij smatrati za nujno potrebno.

Pri uradu je predvsem potreben informacijski biro, ki bi dajal obrtnikom, obrtniškim organizacijam, kakor tudi javnim uradom, ki bi se nanj obračali, brezplačno informacije o izvorih in o razpečevaliških blaga. Nadalje bi moral dajati ta urad nasvete in navodila v mehanično tehnični smeri in to zlasti pri nakupu in prodaji strojev in orodja, pri ustanovitvi zasebnih in združenih delavnic, pri uvedbi novih delavnih metod in procesov, da naš obrtnik ne zaostane strokovno, ampak da svoje usposob-

ljenosti dvigne na nivo, ki ga zahteva njegov sedanji položaj. Tu bi moral urad izvesti preizkušnje malih motorjev in strojev na prošnjo obrtnikov brezplačno. Deloma bi moral urad posredovati tudi pri ustanovitvi novih samopomočnih zadrug in pri posredovanju za posojila takim zadrugam, kakor tudi posameznim obrtnikom.

(Konec prihodajič.)

Občni zbor „Trgovske akademije“.

Društvo »Trgovska akademija« v Ljubljani je imelo dne 28. maja t. l. svoj drugi redni občni zbor, ki je pokazal, da je društvo v teku prošlega poslovnega leta napravilo precejšen korak bližje svojemu cilju, zgraditi ljubljanski trgovski akademiji lastno poslopje. Iz predsedniškega poročila, ki ga je podal g. Ivan Jelačin ml., je razvidno, da je v prošlem letu posvečalo društvo posebno skrb predpripravam za zgradbo poslopja trgovske akademije. Da dobi potrebna finančna sredstva, je izposlovalo dovoljenje za denarno loterijo z 200.000 srečkami po 10 Din in dobitki v skupnem iznosu 300.000 Din. Z razpečevanjem srečk, ki se že tiskajo po originalu g. arhitekta Šubica, se bo začelo v najkrajšem času. Razpiše se nadalje v kratkem izdelava idejnih načrtov za zgradbo. Obstojta upravičeno upanje, da se bo moglo pri primerni finančni podpori od strani gospodarskih krogov pristopiti k gradnji že v najbližji bodočnosti. S tem, da se postavi »Trgovski akademiji« lastno akademsko poslopje, bo izpolnjen eden glavnih pogojev za njen uspešen razvoj in napredek, ki je največjega pomena za napredek in razvoj trgovine v Sloveniji. Nujno je potrebno, da stori svojo dolžnost tudi država in prispeva primeren del v gradbeni fond. Gospod predsednik se hvaležno spominja umrlih članov industrijev Majdiča in Rakovca iz Kranja. Na njegov predlog nadalje izreče občni zbor najtoplejšo zahvalo ministru g. dr. Žerjavu in ministru n. r. g. Kulovcu za podporo pri akciji društva v korist trgovskih akademikov glede obiska Visoke šole za trgovino in promet v Zagrebu, odnosno pri prošnji za dovolitev denarne loterije.

Glasom blagajniškega poročila g. gen. ravn. Tykača znaša društveno premoženjsko stanje 534.100 Din. V teku prošlega leta je poraslo za okroglo 100.000 Din. Fond, ki obstoji za zgradbo, znaša čez 80.000 Din, ministrstvo trgovine in industrije pa je dovolilo v ta namen v preteklem proračunskem letu 76.388 Din. Ako akcija denarne loterije povprečno dobro uspe, je pričakovati čistega dohodka najmanj 1.000.000 Din.

Iz tajniškega poročila g. dr. Pretnarja je med drugim posneti, da ima društvo 135 rednih članov, 6 podpornikov in 8 ustanovnikov, to so Ljubljanska kreditna banka (250.000 Din), Trgovska banka v Ljubljani (25.000

dinarjev), Kmetiska posojilnica v Ljubljani (25.000 Din), Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani (50.000 Din), Pivovarna »Union« (25.000 Din), Tovarna za dušik d. d. Ruše (25.000 Din), Združene papirnice Vevče (25.000 Din) in Kranjska industrijska družba (25.000 Din).

Po živahni debati k posameznim poročilom so se vršile volitve. Soglasno so bili izvoljeni za predsednika g. Ivan Jelačin ml., za podpredsednika g. Ivan Knez in g. dr. Fran Windischer, za blaginika g. gen. ravn. Tykač, za tajnika g. dr. Josip Pretnar, za odbornike gg. Fran Bonač, Anton Rojina, dr. Ljudevit Böhm, Andrej Šarabon, V. Meden, Han Krofta, inž. M. Šuklje, inž. Skaberne, inž. Šubic in Jak. Hrovat, za namestnike gg. ravnatelj Rihard Skubec, Juraj Verovšek, arh. Costaperaria in Ivan Kostevc, za preglednike gg. Fran Stupica in Avg. Skaberne.

Poštni promet z aeroplani.

Tudi Jugoslavija je že notri v mednarodnem zračnem prometu. Saj jo njena lega naravnost sili v to. Od 5. maja naprej je vzpostavljen aeroplanški promet med našo državo ter Francijo, Češkoslovaško, Avstrijo, Ogrsko, Poljsko, Rumunijo in Turčijo. V ta namen bodo postavljeni v Beogradu posebni poštni nabiralniki za Pariz, Prago, Dunaj, Budimpešto, Varšavo, Bukarešto in Carigrad; pošto iz teh nabiralnikov bo prevzela francosko-rumunska družba za zračni promet. Iz Beograda vodijo sledeče črte:

1. Beograd—Pariz 31 ur.
2. Beograd—Straßbourg 28 ur.
3. Beograd—Praga 24 ur.
4. Beograd—Dunaj 5 ur.
5. Beograd—Budimpešta 3 ure.
6. Beograd—Varšava 28 ur.
7. Beograd—Bukarešta 4 ure.
8. Beograd—Carigrad 8 ur.

Ure se pa lahko skrajšajo ali podaljšajo, kakršno je pač vreme. Družba v nobenem slučaju ne jamči, da bodo prišli aeroplani v označenem času na cilj. Zaenkrat se z zračno pošto lahko pošiljajo navadna, priporočena in ekspresna pisma, odprte in zaprte dopisnice, vzorci, trgovske listine in tiskovine. Izključene so vrednostne pošiljke in zavoji. Pošiljke pa niso omejene samo na označena mesta; lahko jih naslovimo na katerikoli kraj dotične dežele in jih od aeroplanske postaje pošljejo z navadno pošto naprej. Dobro je, če se na pošiljko zapiše tudi ime odpošiljatelja. Kdor pisma ne odda na pošti, temveč ga vrže v nabiralnik, mora napisati gor »poste aerienn« (zračna pošta). Poština je za 50 odstotkov večja kakor navadna, odgovarjajoč mednarodni poštni konvenciji. Ekspresna pristojbina in pristojbina za returne recepise je normalna, brez 50 odstotnega pribitka. Poštna uprava jamči za vse pošiljke, razen v slučaju nevihte itd. — Kaj pa Ljubljana v mednarodnem zračnem prometu?

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Urejena državna oblastva v Srbiji, izprememba gospodarstva in vpliv na narodno življenje. Nova država kakor Srbija, mora sprejeti od tujih držav organizacijo, da se vzdrži, mora imeti svoje šole, sodnike, uradnike in svojo vojsko, kar vse stane veliko denarja, katerega dobiva potom davkov. V brezenarnem patrijarhalnem gospodarstvu se je moralo davanje davka še teže občutovati, ker gospodarstvo ni bilo urejeno v smislu denarnega gospodarstva, ampak samo na pokrivanje neizogibnih potreb. Davanje davka, ki bi pri denarnem gospodarstvu in pri produkciji, organizirani na prodajo produktov, bilo povsem lahko, je povzročilo obubožanje v patrijarhalnem gospodarstvu. Denarnega sistema ni bilo, ker je predpogoj tega sistema promet, izdatna osebna varnost in kapital, a teh predpogojev ni bilo, odnosno kolikor so bili

dani, ni bilo to v taki meri, da bi mogli omogočiti denarno gospodarstvo in preprečiti obubožanje.

To se je tudi pri nas opažalo. Vedelo se je, da pri tem sistemu ni mogoče vstrajati, in iskalo od pomoči. Vedelo se je, kako se v inozemstvu živi, koliko tam ljudje producirajo, videlo se je, da imajo boljše živino in več ter boljše poljskih pridelkov pri povprečno manjših posestvih.

Ono kar je najprej padlo v oči, je bila njihova boljša tehnika. Domnevalo se je, da je že vse opravljeno, ako se pozna poljedelska tehnika in da bo že vse opravljeno, ako se uvede nova tehnika.

A predpogoj za to tehniko je bilo denarno gospodarstvo, za denarno gospodarstvo: 1. promet in to tako na dobrih cestah, kakor na železnicah in ladjah; 2. pismenost; 3. javna varnost; 4. cenen kredit in ostalo. A mi vsi tega nismo imeli, zato tudi posnemanje tuje tehnike ni pokazalo pričakovanih ugodnih uspehov.

Racijonelno gospodarstvo predpostavlja urejeno življenje in urejeno državno upravo. Mi smo imeli patrijarhalno gospodarstvo, a državo smo urejali vsled zunanjih prilik in zunanje varnosti države po razmerah, ki vstrezajo denarnemu gospodarstvu. Naravno je, da je bil narod vsled davkov ogorčen na državne odredbe, ki jih ni razumel; vrhu tega tudi ni bil v položaju, da davke plačuje. Zato narod ni bil niti za gradbo cest, da o železnicah niti ne govorimo.

Omogočenje prometa bi veljalo mnogo denarja, odnosno bi povzročilo nove davke, tudi če bi se krili stroški s posojilom. A investiranje potom posojil je bilo narodu nepoznano in nesimpatično, ker je v patrijarhalni dobi smatral za podlega vsakogar, kdor si je denar izposodil. V patrijarhalistični dobi so se dala posojila le za osebno potrošnjo in se posojil, ki bi se porabljala za delo in za investicije, sploh ni poznalo. To stališče je narod uporabljal tudi za državo in smatral, da je tudi ona na robu propada, ko si izposojuje.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Comptuar Popular Roman. Pod tem imenom posluje v Bukarešti (Pas. Roman 12) posebna pisarna za pospeševanje gospodarskih odnosov med Rumunijo in inozemstvom. Vsaka banka, vsak trgovec, industrialec, izvoznik, zastopnik i. d. more postati član pisarne proti plačilu 75 franc. frankov letno. Člani dobivajo redno časopis »L'entente économique«, vsaj enkrat v mesecu dobivajo splošno trgovsko poročilo o gibanju rumunskega izvoza in uvoza. Vsak član dobi brezplačno tri izjave o rumunskih trgovskih tvrdkah in ima pravico nasloviti vzorce in korespondence svojega potnika na pisarno, kjer sme potnik vso korespondenco tudi rešiti. Poleg teh pravic imajo člani tudi še druge ugodnosti in je pisarna za tvrdke, ki imajo trgovske zveze z Rumunijo, priporočljiva.

Izvoz debelih otrobi iz Rumunije. Rumunsko ministrstvo za industrijo in trgovino je izdalo glede izvoza debelih otrobi naslednjo naredbo: Izvoz otrobi je dovoljen brez vsakega posebnega dovoljenja proti plačanju carinskih taks v iznosu 4000 lejev za vagon od 10.000 kg pod naslednjimi pogoji: Debeli otrobi, določeni za izvoz, ne smejo vsebovati nobenega odstotka moke, to je uradno ugotoviti, a vreče je plombirati. Kar se tiče izvoznih carinskih taks, se imajo te plačati v zdravi valuti in sicer v angleških lirah po 4 lire in 5 šilingov za vagon.

Prodaja starega železnega materiala se bo vršila dne 15. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Beogradu. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpo-gled.

v hranilnico. Po prevratu pa si s tistimi 100 kronami včasih ni mogel kupiti niti ene cigare. Brez zakonite ureditve pa se te nevšečne razmere niso dale vedno premeniti, n. pr. če sta se oče in sin pričela grdo gledati. Za to je zakon odredil zakonito zvišanje ali valorizacijo takih terjatev, da odpravi najbolj kričeče neprilike, ki jih je kriza zanesla v rodbinsko življenje. — Odredil je pa ta zakon, da sme take terjatve med bližnjimi sorodniki, ki so bile določene po zneskih pred 1. septembrom 1922, sodišče na upnikov predlog zvišati, če je nesorazmerje s tem, kar je bil prejel dolžnik, očito in če splošni gospodarski položaj dolžnikov ni slabši nego upnikov. Ozirati se treba tudi na obči dolžnikov položaj. Povišanje vrednosti, ki ne izvira iz razvredbe denarja v primeru s predvojnimi, se ne vpošteva. Plačevanje dodatnega zneska se lahko odgodi celo na več let. Za imovinsko razmerje med zakonci in za denarne rente so ustanovljene še posebne določbe. Splošno se ne priznava zahtevke do poviša-

nja, če je bila terjatev še pred 1. septembrom 1920 poravnana. Hipoteke in druge zastavne varnosti se ne raztezajo na znesek povišanja, mogoče pa je odrediti novo varnost. Pravda pot je uvedena samo za spore iz imovinske skupnosti med zakonci, inče pa naj se vrši postopanje brez pravedanja. Zahtevke na zvišanje terjatve mora biti uveljavljen tekom 1 leta, odkar je zakon dobil moč; izjeme so dopuščene, t. j. rok za uveljavljenje je podaljšan preko označene dobe, le za imovinsko razmerje med zakonci.

Ta zakon so dobili v Nemški Avstriji, kakor rečeno, že v l. 1923, a novi zakon o uvedbi računjanja po šilingih ga je pustil v veljavi, prav tako kakor tudi sorodni zakon z dne 27. oktobra 1921 o zavarovanju preživitnih pravic, s katerim se tu nočemo pobližje pečati. S tem korakom pa si je Nemška Avstrija namenoma vsem težnjam, da bi se uvedlo zakonito zvišanje tudi še drugačnih terjatev (splošna valorizacija) za enkrat — zaprla pot.

(Dalje sledi.)

Industrija.

Dobava industrijske soli. Uprava državnih monopolov (oddelek za prodajo) je naprosila Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, da obvesti vsa podjetja, ki uporabljajo industrijsko sol, da svoje prošnje za dobavo te soli v bodoče vlagajo izključno preko finančne kontrole, v čigar okolišju je podjetje. Prošnja mora vsebovati vse podatke in vse priloge, ki jih predpisuje člen 7. pravilnika o prodaji industrijske soli. Pravilnik je objavljen v 33. številki Uradnega lista z dne 3. aprila 1925 pod št. 109.

Promet.

Važno za trgovce in industrijalce. Trgovska in obrtniška zbornica je dobila od ministra saobračaja A. M. Radojevića naslednji dopis (br. 14.733-25 z dne 26. maja 1925), ki ga objavlja vsem interesiranim krogom v ravnaje: »Čast mi je obvestiti zbornico, da se nahaja sedaj na progah bosanskih železnice okoli 1200 za transport popolnoma pripravljenih, a ne uporabljenih vagonov, kakor se tudi na drugih progah v kraljevini nahaja mnogo vagonov v dobrem stanju, ki pa niso izkoriščeni. Z ozirom na to, mi je čast prositi zbornico: 1. da **takoj** podvzame vse, kar je potrebno, da se trgovski in industrijski krogi poslužijo teh vozov za potrebe transporta in za izvoz lesa in lesnega oglja, ker jih bodo dobili v prihodnji izvojni sezoni zelo težko ali se jih vobče ne bo moglo dobiti. 2. da **takoj** objavi trgovskim in industrijskim krogom svojega okoliša, da je neobhodno potrebno, da brez odlaganja dvignejo blago iz železniških skladišč, ker so ta premajhna, da bi mogla zadovoljiti potrebam trgovcev v nastopajoči sezoni, a za zidanje novih skladišč ni dovolj časa na razpolago. — Za primer, da se trgovci, ki imajo svoje blago po železniških skladiščih še nedvignjeno, ne odzovejo tej moji upravičeni želji, ki stremi za tem, da se izvoznikom v nastopajoči izvojni sezoni zboljšajo vsi pogoji za obratovanje in ako bodo tudi v bodoče držali po cele tedne in mesece blago po železniških skladiščih, smatrajoč jih kot najugodnejše in najcenejše shrambe, tedaj bom podvzel proti njim vse mere in bom med drugim primoran, da povečam ležarino do njene zlate paritete. Pričakujem, da bodo zbornica in trgovski krogi z dobro voljo in pravilnim razumevanjem moje namere z vso močjo podpirali, da bodo mogli izvozniki v nastopajoči sezoni delati brez katerikoli težkoč in zaprek.«

Telefonske postaje po vseh občinah. Iz Beograda prihaja vest, da je bil v ministruvstvu pošte in brzojava sprejet pravilnik, ki odreja, da se imajo po vseh občinah ustanoviti telefonske postaje. Dosedaj je bilo malo krajev na kmetih, ki bi imeli telefon. V drugih krajih pa so imele telefon samo državne oblasti. Sedaj pa odreja ministruvstvo pošte in brzojava, da se morajo v vseh občinah ustanoviti telefonske postaje, da bo tako vsaka občina direktno telefonsko zvezana z dotičnim okrajnim glavarstvom. Pravilnik tudi določa, da nosita stroške inštalacije telefona in naprave telefonskih linij v področju vsake občine do ene polovice država, do druge polovice pa občina. Dela za ustanovitev telefonskih postaj v občinah se prično že v teku prihodnjega meseca, t. j. junija.

Tarifa za poštno-čekovni in virmanski promet. Po odloku g. ministra za pošto in brzojav z dne 26. aprila 1925 š. br. 2441 velja od 1. maja 1925: Manipulacijska pristojbina 20 par; manipulacijska pristojbina, dodatna za vsako pogojno izplačilo 1 Din; provizija za izplačilne dispozicije v gotovini do 30.000 Din ½%; provizija za izplačila dispozicije v gotovini preko 30.000 Din, od zneska, ki presega 30.000 Din ¼%; provizija za vnovčene poštne nakaznice 1 Din; za vsako dispozicijo brez kritja 10 Din; za vsaki trajni nalog za izplačilo 20 Din; za vsako povratnico 3 Din; nalog za izplačilo (za komad) 40 par; ček (za komad brez kolkovine) 20 par; čekovna nakaznica (za komad) 20 par; čekovna položnica (za komad) 10 par; čekovna položnica brez donatiska (za komad) 25 par; zavitek za pošiljanje čekov oz. nalogov 30 par; denarno pismo: efektivni stroški za zavitek, vosek in poštarino; navodilo za učestvovanje v poštno-čekovnem in virmanskem prometu 2 Din.

Tarifa za modro galico. Minister saobračaja je na interpelacijo o vprašanju tarife za dovoz modre galice po novi carinski tarifi odgovoril, da bo v tej novi tarifi klasifikacija galice ne po prvem redu, ampak po drugem, ki pomeni za 50% nižje.

Avtomatična telefonska centrala v Ljubljani. Ministruvstvo pošt in brzojava je odredilo ureditev telefonske avtomatične centrale v Ljubljani. Na račun reparacij se bodo dobavili tudi telefonski kabli. Avtomatična centrala je naročila za 3000 abonentov. Inženir Osana, pomočnik poštnega direktorja v Ljubljani, je odpotoval v Nemčijo, da prevzame potrebni telefonski in kabelski material.

Denarstvo.

Kovani drobiž v Jugoslaviji. V seji ministrskega seta je finančni minister dr. Stojadinović dne 27. t. m. popoldne poročal, da je že prejel prvo pošiljko kovanega denarja po 2 Din. Ko pride ves naročen drobiž, se vzamejo sedanje male papirnate novčance iz prometa. Minister je potem poročal o ponudbah, ki jih je prejel glede gradbe Jadranske železnice, mostu pri Pančevu in železniških delavnic za popravilo vagonov. Ministrski svet je podpisal pooblastilo, da se lahko predloži narodni skupščini v ratifikacijo trgovska pogodba, sklenjena pred kratkim z Italijo.

Proračun za leto 1925/26. Finančni minister je izjavil, da ima že podpisan izkaz, s katerim ga vlada pooblašča, da predloži Narodni skupščini proračun za leto 1925/26. Zdi se, da za razpravo in glasovanje o proračunu ne bo več časa in da bo treba nadaljevati s proračunskimi dvanaestjinami.

Pogajanja glede kronskih novčanic. V dvorani Hipotekarne banke v Beogradu so se začela pogajanja med madžarskimi in našimi delegati o vprašanju dolgov in obvez v starih avstrooogrskih kronah. Pogajanja se razvijajo povoljno.

izvoz in uvoz.

Proti uvozu inozemskega sladkorja v Bolgarijo. Narodna banka v Bolgariji je izjavila, da ne bo dajala odslej naprej inozemske devize onim osebam, ki bi hotele uvažati v Bolgarijo inozemski sladkor.

Češkoslovaški izvoz v aprilu. Izvoz Češkoslovaške je znašal v mesecu aprilu t. l. 1.477.052.823 Kč napram 1 milijardi 508.069.974 Kč v istem mesecu leta 1924. V prvih štirih mesecih t. l. je znašal celokupni izvoz 6.207.237.686 Kč napram 4.404.474.956 Kč v isti periodi prošlega leta. V štirih mesecih tek. leta je izvoz, kakor se vidi, mnogo večji od izvoza v istem razmahu preteklega leta.

Razno.

Reforma zakona o zavarovanju delavcev. Spričo vesti o reformi zakona o zavarovanju delavcev je naša trgovska in obrtniška zbornica na svoji zadnji seji na predlog g. E. Franchettija sklenila, da se naj pošlje ministruvstvu za socialno po-

litiko naslednjo predstavko: Po ča opisnih vesteh se pripravlja v ministruvstvu za socialno politiko načrt za spremembo zakona o zavarovanju delavcev. Zbornica pozdravlja to namero, ki teži brez dvoma za tem, da se hibe, ki so se pokazale pri praktičnem izvajanju zakona o zavarovanju delavcev odstranijo in zakon prilagodi zahtevam interesentov in strukturi našega gospodarstva. Da se bo pa moglo to doseči v čim izdatnejši meri, je neobhodno potrebno, da pri reformnih delih sodelujejo neposredno tudi gospodarski krogi sami. — Ne da bi se zbornica upuščala v podrobnejše utemeljevanje svojih zahtev, se usoja ponovno izjaviti, da je pri spremembi zakona predvsem osvojiti načelo, da je pri upravi socialnega zavarovanja izvesti popolno avtonomijo in da se ima vpliv države omejiti na minimum. Uprava socialnozavarovalnih zavodov se naj poenostavi in poceni. Draga uprava ni niti socialna pa tudi ne gospodarska. Socialnozavarovalni zavodi s previsokimi režijskimi stroški, ki spadajo med najtežja javna bremena, morejo celotno stavbo socialnega zavarovanja samo ogroziti, ker povzročajo največje nezadovoljnostvo med nosilci zavarovanja. V svrhu pomenitve socialnega zavarovanja se naj vse panoge strnejo v eno samo upravno celoto. Da bo uprava dobro delovala, so ji neobhodno potrebni dobro kvalificirani uradniki, zato ima zakon sam vsebovati zadostno jamstvo, da se bodo sprejemali v upravo samo popolno kvalificirani uradniki, ki bi morali biti v gmotnem ozir zadostno preskrbljeni. To bi bila samo v glavnem navedena načela, ki se imajo brezpogojno sprejeti pri novelizaciji zakona. Da jih bo mogla zbornica uveljaviti, se usoja prositi, da se ji da prilika, da poda k projektiranim reformam zakona pravočasno svoje predloge, ki se bodo morali v polni meri upoštevati, ako naj reforma v resnici odgovarja interesom zavarovancev, pa tudi zahtevam narodnega gospodarstva.

Razprava o osemurnem delavniku na ženevski konferenci. Na plenarni seji dne 26. t. m. se je začela splošna razprava o poročilu dr. Thomasa, katero obravnava vse probleme, katerim je mednarodni urad za delo posvetil svoje delovanje. Glavni predmet razprave je bila ratifikacija washingtonske konvencije za osemurni delovnik. O tem vprašanju je govorilo več delegatov, medtem je zastopnik angleške vlade izjavil, da je Anglija sicer na splošno priznala načelo osemurnega delovnika, ki je v veljavi za več milijonov angleških delavcev, da pa ne more kljub temu sprejeti washingtonske konvencije v njeni celoti, ko se pojavlja v Angliji prav močno delavsko gibanje za uvedbo petih delavnikov na teden. Belgijski minister dela je izjavil, da bo Belgija pripravljena uvesti osemurni delovnik, ko ga bodo uvedle druge gospodarsko močnejše države. O vprašanju sta že govorila francoski delegat Jouxhax ter Nemeč Feig, ki je naznanil, da pripravlja nemški minister za delo zakonski načrt, ki bo v popolnem skladu z washingtonsko konvencijo.

Rumunsko-jugoslovenska konferenca. Pod predsedništvom Avramovića je bila včeraj prva seja naših in rumunskih delegatov glede konvencije za reguliranje medsebojnega in mednarodnega tranzitnega prometa.

Briandove izjave o vprašanju medzvezniških dolgov. Tekom proračunske razprave v francoskem senatu je imel te dni Briand važen govor, v katerem se je dotaknil vseh danes za Francijo najvažnejših vprašanj. Med drugim je omenil tekoča pogajanja za vprašanje varnosti, ter opozoril, na problem medzvezniških dolgov. Ne verjamem, je rekel, da misli Amerika, da se Francija hoče odtegniti svojim dolžnostim, in da noče plačati svojega dolga. Nikoli nismo tega mislili. Francija hoče le predočiti svojim zaveznikom, da so bile njene pokrajine porušene, da jih premaganci slabo plačujejo, da ji nje finančni položaj ne dopušča takojšnje poravnave dolgov. Sicer pa ni Amerika nikoli očitala, da nočemo priznati svojega dolga. Ona hoče le odtegniti vprašanje dolgov vplivu javnega mnenja, ker noče, da bi se to vprašanje izrabilo za notranje politično agitacije. Francija se je večkrat žrtvovala za zgodovino bolj kakor za svoje lastne interese. Radi tega ne bi hotela veljati kot slab dolžnik. Poravnali bomo tedaj naše dolgove: hočemo to storiti pod ugodnimi pogoji, ki nam jih bodo naši upniki gotovo priznali.

Trgovski Tovarišč. Izšla je peta številka »Trgovskega Tovarišča« z naslednjo vsebino: Izobrazba trgovskih vajencev in dolžnost naših gremijev. Josip J. Kavčič, Kongres trgovskih udruženj kraljevine SHS v Zagrebu. Spectator, Trgovina spočetka srednjega veka. Josip Golob, Premijski posli. Dr. M. Dobrila, Vknjiževanje delniške glavnice. Fr. Zelenik, Organizacija Gospodarskega sveta. Mednarodna razstava dekorativne in industrijske umetnosti v Parizu in jugoslovanski paviljon. Visoke šole v Jugoslaviji. Amerikanske klama. Deset zapovedi glede reklame. To in ono. Narodno-gospodarska književnost in drugo.

XVI. stoletnica nicejskega koncila. Grška cerkev bo proslavila jutri na svečan način XVI. stoletnico prvega ekumenskega koncila v Niceji, kateri se je sestel leta 315. Posebne svečanosti se bodo vršile na Krfu, kjer se hranijo relikvije po svetem Spiridionu, nemu izmed cerkvenih očetov, ki so se udeležili nicejskega koncila.

Ljubljanska borza.

V petek, 29. maja 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 bl. 62; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 230, bl. 265; Merkantilna banka, Kočevje den. 102, bl. 102, zaklj. 102; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 800, bl. 807; Slavenska banka d. d., Zagreb bl. 70; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 185, bl. 195; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 134; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 114; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280; 4½% zastavni listi Kranjske dež. banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20.

Blago: Les: Trami 8/8, 11/11, 11/13, 13/16, 4—8 m dolž., fco nakl. post. 3 vag., den. 350, bl. 350, zaklj. 350; Madriers 75/225, 3.66—6 m, I., II. in III. vrsta, fco meja den. 610; smrekovi hloidi od 25 cm, 4 m, fco nakl. post. den. 260; hrastovi bordonali, 30/30, I. in II. vrsta, fco Postojna den. 1400; čreslo, suho, v ovojih, fco nakl. post. za 100 kg bl. 42. — Žito in poljski pridelki: Pšenica Rosafé, 80 kg, rinf., prompt., par. Ljubljana bl. 490; pšenica avstralska, rinfusa, prompt., par. Ljubljana bl. 485; pšenica Hard Winter 2, rinf., prompt., par. Ljubljana bl. 500; otrobi pšenični drob., par. Ljubljana bl. 190; koruza, dob. maj, junij, par. Postojna neocar. bl. 250; rž makedonska, 72/78 kg, par. Ljubljana bl. 400; ječmen 57/59 kg, fco maked. postaja bl. 300; oves, makedonski, orig., par. Ljubljana bl. 355.

Tržna poročila.

Celjski svinjski sejem (23. t. m.). Dogon 114 prašičev. Povprečna cena za komad: 6—7 tednov stari prasci 60—75, 7

do 8 tednov 100—125, 10—12 tednov 150 do 200, 4 mesece 250—260, 5 mesecev 260—300, 6—7 mesecev 325—350, 8 do 9 mesecev 370—400, 1 leto stari 650 do 700 Din.

Zagrebski tedenski sejom (27. t. m.). Dogon je bil slab, vendar zadosten za pokritje povpraševanja domačih kupcev. Tujih trgovcev ni bilo. Cene so vobče slabe. Goveja živina se je dalje pocenila za povprečno 25 par pri kg. Krme je bilo mnogo, ker se kmetje hočejo iznebiti preostalih zalog. Tudi cene krmi so nazadovale. Cene za kg žive teže: voli I. 10—11, II. 9.50—10, III. 6—8, biki 9 do 10, krave, I. 10.50—11, II. 8—9, III. 5—7, junice I. 10—11, II. 9—10, mlada živina I. 10—11, II. 9—9.50, teleta 13 do 14, svinje domače 12.50—15, prasci do 1 leta 10—10.50, nad 1 letom 10.25—12. Konji po komadu 4000—7000 Din. Krma navadna detelja 150, otava 150, seno I.

100, II. 75, slama za krmo 75—80 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejom (26. t. m.). Dogon 12.862 komadov. Iz Jugoslavije jih je bilo 277. Cene so narasle: mesnim svinjam za 30—35, debelim za 5—10 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: debele svinje I. 2.30—2.45, srednjetežke 2.20—2.35, kmečke 2.20—2.40, stare 2.10 do 2.25 in mesne 2.10—2.60 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (26. t. m.). Močna okrepitev tečajev na ameriških borzah je povzročila na dunajskem tržišču nekoliko prijaznejše razpoloženje. Vendar so kupčijski zaključki še vedno redki. Notirajo vključno blagovno-prometni davek brez carine v šilingih za 100 kg: pšenica: domača 51.50 do 52.50, madžarska s Potisja 55—56, Rosafé 53—53.50; rž: domača 48.50—50; ječmen: domači 40—45; turščica: 29.50 do 30.50; oves: 44—45 šilingov.

Dobava, prodaja.

Dobava industrijske soli. — Uprava državnih monopolov (oddelek za prodajo) je Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani naprosila, da obvesti vsa podjetja, ki porabljajo industrijsko sol, da svoje prošnje za dobavo te soli v bodoče vlagajo izključno preko finančne kontrole, v čigar okolišju je podjetje. — Prošnja mora vsebovati vse podatke in vse priloge, ki jih predpisuje čl. 7 pravilnika o prodaji industrijske soli. Pravilnik je objavljen v 33. številki Uradnega lista z dne 3. aprila 1925 pod št. 109.

Dobave. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 19. junija t. l. pri intendanturi Komande Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki in pri Komandi otočarskega vojnega okruha v Otočacu, dne 20. junija t. l. pri Komandah mesta

v Sisku in Gospiću glede dobave petroleja za posamezne garnizije. — Dne 20. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za čiščenje in glede dobave špage, blaga za zastavice in konopnenih cevi; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave bandaž. — Dne 22. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave železniškega materiala za gornji ustroj; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave firneža, terpentina in laka ter glede dobave električnega materiala; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave stekla.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Josip Petelinc, Ljubljana
Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) **od vodi** Na malo!
Paparota potrebščine za šivlje, krojače, čevljarje, sedlarje, medno blago, pletenine, lase robe, sčotke, aksece, toaletno blago.
Telefon 915

Ivan Jelačin
Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode
Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

ESENCI
za rum, konjak, likerje in žganje
Ekstrakti in arome za nealkoholne pijače vsch vrst
Koncentrirani sadni eteri za aromatiziranje kandi-
dov in sladčic
PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch) = Limonov sok =
priporoča:
Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul 13
!! Zahtevajte cenike !!

TVRDKA A. VOLK LJUBLJANA
Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov
priporoča iz svoje zaloge vse vrste pšenične moke najboljših banaških mlinov, otrobe, koruzne in ajdove izdelke, kašo, ješprenj, nadalje pšenico, koruzo, oves, fižol in druge poljske pridelke.
Telefon šte. 449.
Brzjavni: VOLK.
ZAHTEVAJTE PONUDBE

Najboljši šivalni stroji in kolesa so edino le
Josip Petelinc-a
znanke
GRITZNER, PHÖNIX in ADLER
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vuzanju brezplačen. Vojštna parancija.
Delavnica za popravila
Na veliko. Telefon 915 Na malo.

Jeklena žica 1 mm
odda se, počeniš od 50 kg, po ceni 10 Din za 1 kg lco Ljubljana. Poizve se v upravi »Trgovskega lista«.

Izreden priložnostni nakup 800 hl prvovrstnega belega
vina letnika 1917
liter po 9 Din. — Poleg tega imam za oddati v najem tudi tri velike
vinske kleti
s potrebnimi sodi z vsebino 16—80 hektolitrov. — I. Kravagna, Ptuj.
AVTO
benein, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi
JUGO-AVTO. d. z o. z. v Ljubljani.

Peugeot
avtomobil od 50 do 90 HP, motocikli, bicikli, svetovna znamka
Bugatti
športni avtomobil, zmagači najtežjih svetovnih dirk
Harley - Davidson
motocikel svetovnega renomeja za uporabo z in brez priklonnega voza 7/9 HP in 10/12 HP
Glavno zastopstvo in zaloga za Jugoslavijo:
O. ŽUŽEK, LJUBLJANA
Tavčarjeva ulica 11. Tel. inter. 461. - Autogarage: Kolodvorska ulica 31

Širite „Trgovski list“!

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24
Telefon šte. 560
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

VINOCET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi
: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.
ZAHTEVAJTE PONUDBO!
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.
• Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje. •

— LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA —
(Ustanovljena 1900.)
Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)
PODRUŽNICE:
Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.
Delniška glavnica Din 50,000.000—
Skupne rezerve nad Din 10,000.000—
Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzjavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. šte. 261, 413, 502, 503, 504.
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.
Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.
LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552